

חשיבות התפילה

פתח דבר:

נתמקד בעזה"ת בחשיבות עצם התפילה, נראה עד כמה היא יקרה בעיני ה' יתברך, נבין שהכל מסובב ונפעל מכח התפילה, וניווכח שניתן לעמוד על טיבו ומהותו של אדם מהצורה כיצד הוא ניגש להתפלל - זה הדבר המשקף לקבוע את מעלתו ומדרגתו.

כמדומני שאם נבהיר היטב נקודות אלו נהיה מסוגלים להעריך את התפילה כפי ערכה האמיתי, והדבר יסייע בעדנו להתפלל בצורה שונה לחלוטין.

תפילה - מהדברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בה ראשית כל עלינו לדעת את מה שדרשו חז"ל במסכת ברכות (דף ו' ע"א) על הפסוק (תהלים יב, ט): "כרום זולות לבני אדם" - אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בהן" - הרי שבני האדם מזלזלים ח"ו במעלת התפילה.

וגרוע יותר הדבר שאנו לא מבחינים כלל בזלזול זה. וכמו שמשופר שבעל יסורים אחד נכנס למעונו של הגאון רבי מנחם מנדל ה"שרף" מקוצק זצ"ל וסיפר לו על ריבוי הצרות שהוא סובל בכל יום ויום.

שאלו הרבי זצ"ל האם אתה מתפלל, ענה לו האיש בצער כי צרותיו

נה תפילה דיליה

המרובות מבלבלות את דעתו עד שאין ראשו פנוי כלל להתפלל... נענה הרבי מקוצק זצ"ל ואמר לו: "אם כן זו הצרה הגדולה ביותר שלך, והיה לך למנות זאת בראש רשימת הצרות"...

הוא שאמרנו, בעוונותינו הרבים הזלזול וחוסר החשיבות שאנו מייחסים לתפילה הוא כל כך גדול עד שאנו לא מרגישים זאת, ועובדה זו לבד היתה צריכה לעורר אותנו.

התפילה יש בה עומק רב וכוונות אין ספור!

מסופר על אדם ששיבח את עצמו לפני הגאון רבי מנחם מנדל מקוצק זצ"ל על כך שהוא נוהג לגמור את ספר התהלים בכל יום. הרבי זצ"ל השיב לו: "דוד המלך ע"ה אמר את ה"תהלים" במשך שבעים שנות חייו, ואתה אומר זאת חיש מהר בשעה קלה"?!..

את זאת עלינו להבין, התפילות הקדושות חוברו על ידי גדולי וקדושי ישראל, תנאים ואמוראים, ראשונים ואחרונים, ובתוכם היו גם כמה נביאים, ועל כן בוודאי שיש להתכונן לתפילה ולהתבונן במאמריהם הקדושים, ולא לומר את הדברים מן השפה ולחוץ.

אנשי כנסת הגדולה חזו ברוח קודשם את כל כוונות התפילה

בנותן טעם להוסיף בזה מעשה שאירע עם הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל: אחד מתלמידיו ניגש אליו וסיפר לו על תלמיד חכם פלוני שנמצא בבית חולים והוא זקוק למנות דם. ענה רבינו זצ"ל: אני מתפלל שלא אזדקק לכך בכל יום בברכת המזון במילים: "ונא אל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם".

שאל אותו תלמיד: "האם זה הפירוש בברכה"?

ענה לו רבינו זצ"ל: אנשי כנסת הגדולה תיקנו את התפילה, והם ראו ברוח קדשם את כל הצרכים שיהיו אי פעם לכל יהודי ויהודי וכל זאת נכלל בתקנתם, זו הסיבה שבגינה יכולם לנו לכוון בעומדנו לפניו יתברך על כל המשמעויות הנכללות בתיבות התפילה, ורק משום כך אפשר לפעול ישועות אצלו יתברך!

נפלא מאוד!

הסידור - כמו מפתחות של ספר עב כרס

הסבא מקלם זצ"ל התבטא באופן הבא: סידור התפילה הוא כמו לוח מפתחות ותוכן ענינים של ספר עב כרס המציין בקיצור נמרץ אוצר גדול של מחשבות ורעיונות, שכן הסידור הוא לוח מפתחות גדול לכל עניני מוסר ודעות, וכמו שבכל ספר וספר תוכן הפרקים המה רק רמזים על פרקים וסוגיות שלימות ואם רוצים להשיג תועלת מהספר יש לצלול לתוך עצם הענין וללמוד את הפרק עצמו, כן הוא גם בעניני התפילה, שאף שהכל מופיע בקיצור נמרץ אבל הכל רק ברמיזה קלה והוא ענף הכולל פארות רבות אין ספור.

ולכן הרוצה לקבל תועלת מהתפילה מוכרח לדעת שיש עומק עצום בתוך כל תיבה ותיבה שבה ויש צורך להיכנס אל תוך העניינים. והדבר אפשרי רק בתנאי שאכן מכירים כי יש בה אוצר גדול ונפלא!

חשיבות התפילה במשנתם של חז"ל

חז"ל הרחיבו במקומות רבים בחשיבות ומעלת התפילה וזכיר את חלקם:

במדרש תנחומא (פר' ויצא אות א') מובא: "אמר להן הקב"ה לישראל: היו זהירין בתפילה שאין מידה אחרת יפה הימנה" - הרי שחז"ל העמידו את התפילה מעל הכל!

וכן איתא במדרש תנחומא (פר' מקץ אות ט'): "אין לך גדולה מהתפילה". ועוד אמרו (בת"ז פ"א) שהיא שקולה ככל המצוות. ובמסכת שבת (דף קכז.) אמרו שתפילה היא מן הדברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא.

החפץ חיים זצ"ל כותב במשנ"ב (סי' קו סק"ח) בשם הרוקח זצ"ל: המבטל תפילה בשביל תורה אפילו לומד עם אחרים כל היום - כאילו לא למד!

ובאגרת הנחמה לרבינו מיימון זצ"ל אביו של הרמב"ם זצ"ל הוא כותב בזה"ל: "ואין אצל הקב"ה יותר נכבד מהתפילה".

ס תפילה דייליה

בפרשת וירא (בראשית יח, כב - כג) כתוב: "ואברהם עודנו עומד לפני ה', ויגש אברהם ויאמר", ופרש"י זצ"ל: "והגשה - לתפילה". מכאן דייק הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל שגדולה תפילה מנביאות! כי הלוא אברהם אבינו ע"ה היה במצב של נבואה - "עומד לפני ה'" ומיד נאמר "ויגש" לתפילה, ואין גישה אלא עלייה בדרגה...

"אין לנו שיור רק התפילה הזאת"

עלינו לדעת שהתפילה היא מהדברים החשובים ביותר שיש לנו, ועל כן יש לעשות ממנה עסק גדול. וכמו שהתבטא הסבא מקלם זצ"ל: "באמת אין לנו שיור עתה אלא רק התפילה הזאת".

כל העולם כולו עומד על תפילה

עוד יש לעמוד בענין זה על נקודה נפלאה:

המשנה במסכת אבות (פ"א מ"ב) אומרת: "שמעון הצדיק היה משיירי כנסת הגדולה. הוא היה אומר: על שלושה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים".

ענין זה של "דברים שהעולם עומד עליהם יש להבינו כפשוטו ממש, כעין בית גדול העומד ונשען על עמודים שאם יהרס אחד העמודים יתמוטט כל הבית ויפול, כמו כן הוא העולם.

וכבר ידועים דברי הגאון רבי חיים מוולאז'ין זצ"ל ברוח חיים שפירש משנה זו: "ואם ח"ו היה העולם כולו מקצהו ועד קצהו בטלים מן התורה רגע אחד כאחת היו ממש כל העולמות בטלים וחוזרים לתהו ובהו, ועל ידי התורה היא קיומם".

העולם עומד גם בזכות תפילת היחיד!

וראיתי שהגאון רבי דוד קראנגלאס זצ"ל הוסיף בזה ואמר שדוגמת התורה כך גם ה"עבודה" - דהיינו תפילה - אם תחסר מן העולם, יחסר ממנו השפע הנצרך לקיומו, והוא ייהפך באחת לשממה!

יש להוסיף ולהמתיק בזה את הדברים. כתוב בתורה (דברים יז, ו): "על פי שנים עדים או שלושה עדים יומת המת", ושואלת המשנה במסכת מכות (דף ה:): "אם מתקיימת העדות בשניים למה פרט הכתוב בשלושה". ופירש שם רבי עקיבא שהפסוק בא להחמיר על העד השלישי שאם נעשה לעד זומם הוא חב בעצמו בדיוק כמו השניים האחרים למרות שעדותו לא היתה נצרכת לחייב את הנידון.

הוסיף רבי עקיבא ואמר: "ואם כן ענש הכתוב לנטפל לעוברי עבירה כעוברי עבירה, על אחת כמה וכמה ישלם שכר לנטפל לעושי מצוה כעושי מצוה".

ומבואר מזה שמי שמשתתף בדבר מצוה על אף שהמצוה היתה מתקיימת בלעדיו, מכל מקום נחשב כשותף שוה בשוה עם מי שקיים את המצוה. ואם כל מי שמתפלל נחשב שהוא בעצמו מקיים את העולם על אף שגם אחרים התפללו - הדבר לא מגרע משכרו כלום וכאילו הוא קיים את העולם!

נפלא מאוד!

לְאַחַר הַתְּפִילָה "טוֹב לוֹ שֶׁנִּבְרָא!"

יש בנותן טעם להביא רעיון נפלא מהחתם סופר זצ"ל (תורת משה בראשית כא ועוד): ידוע מה שכתבו המפרשים בטעם שמברכים בברכות השחר "שלא עשני גוי" ולא "שעשני יהודי", משום דאיתא במסכת עירובין (דף יג:): "טוב לאדם שלא נברא משנברא", ואם כן כיצד יברך "שעשני יהודי"? ועל כן משתמשים בניסוח: "שלא עשני גוי".

אך לפי זה יש להקשות מדוע אנו אומרים בכל יום לאחר התפילה: "ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו", הרי "טוב לאדם שלא נברא משנברא"?

וביאר בזה החתם סופר זצ"ל: ברכת "שלא עשני גוי" אדם מברך מיד בקומו ממיטתו טרם התפילה ולכן טוב לו שלא נברא, אבל כאשר כבר קיבל עליו עול מלכות שמים בק"ש ועמד לפני קונו בשיח תפילתו, אז "טוב

סב תפילה דייליה

לו שנברא" ולכן הוא ראוי לומר: "ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו" - באופן חיובי!

עיקר בריאת האדם - בכדי שיתפלל!

אפשר להביא סמך לדבריו הקדושים: כבר עם בריאתו של האדם מצאנו שעיקר המטרה בכך היתה בכדי שידבר ויתפלל אל ה', כי הרי כתוב: "וייצר ה' אלוקים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה" (בראשית ב, ז), ובתרגום אונקלוס: "נפש חיה - רוח ממללא". והיינו שמהות בריאתו של האדם הוא כח הדיבור שניתן לו.

ועם מי דיבר אדם הראשון, הרי לא היה אדם אחר בעולם מלבדו? על כרחך שהוא דיבר עם הקב"ה, כלומר הוא התפלל. ונמצא אם כן - אמר הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל: עיקר מה שנברא האדם הוא בכדי שידבר עם הקב"ה.

ולכן אמרו חז"ל במסכת בבא קמא (דף ג:) כי שם העצם של אדם הוא "מבעה" כלומר - מבקש ומתפלל!

גם גדולי האומה נזקקו לתפילות!

וראיתי בספר יראה ודעת (פ' מקץ) מאת הגאון רבי יהודה זאב סגל זצ"ל ראש ישיבת מנצ'סטר דברים מופלגים בחשיבות התפילה:

איתא במדרש תנחומא (פ' מקץ): "אין לך גדולה מן התפילה, שהרי משה נגזר עליו שלא ליכנס לארץ ולא לראותה, ועל שהרבה בתפילה כתיב בו (דברים לד, א): "ויראהו ה' את כל הארץ". וכן חזקיהו המלך התפלל, ובטלה הגזירה. ואף יעקב אבינו ע"ה, כששלח את בניו למצרים, התפלל עליהם, שנאמר (בראשית מג, יד): "ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש".

ויש להתבונן בזה הלוא משה רבינו ע"ה רעיא מהימנא, שעל ידו ניתנה תורה לישראל וכל זכויותיו לא הועילו לו, רק תפילתו היא שביטלה חלק מהגזירה. נמצא שההצלחה תלויה אך ורק בתפילה!

חזקיהו המלך הלוא היו לו זכויות עצומות. הוא הפיץ תורה בכל ישראל מן הקצה לקצה, וכדאיתא בחז"ל (מס' סנהדרין דף צד:): שבימיו לא היו תינוק או תינוקת שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה, הוא דאג וטרח להעמיד את התורה על תילה, ועם כל זה, לא הספיקו לו זכויותיו בעת צרה אלא נצרך להוסיף עליהם תפילה על מנת להשיג את מבוקשו.

וכן יעקב אבינו ע"ה בחיר האבות שדמותו חקוקה בכסא הכבוד, נזקק אף הוא לתפילה כששלח את בניו למצרים.

ואם כן נעשה קל וחומר לעצמנו, אם אבות העולם לא הספיקו להם זכויותיהם העצומות והצטרכו לתפילה, אנו אזובי הקיר על אחת כמה וכמה שאין לנו לסמוך על התורה והמצוות שעשינו.

אין לנו תקוה אלא בתפילה!

בעקבתא דמשיחא עיקר העבודה - בתפילה!

על החשיבות המיוחדת של התפילה בפרט בזמנינו עמד כבר הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל בספרו שערים בתפילה (פרקי פתיחה) בשם הגאון רבי חיים ויטאל זצ"ל:

בדורות הראשונים של חכמי הגמרא היתה תורתם קבע ועיקר עבודתם, ועתה בעקבתא דמשיחא עיקר העבודה היא בתפילה.

הוא כתב שם להסביר זאת כך: כמו שעיקר עבודת היום המוטלת עלינו בראש השנה הוא מצות תקיעת שופר, ומי שמזלזל בקיומה ולומד תורה כל היום גם תורה אין לו, כן הדבר אצלנו בעבודתינו, עבודת היום יום שלנו - עבודת התפילה. ואף ש"תלמוד תורה כנגד כולם", העבודה המיוחדת לדורנו היא תפילה.

הגאון רבי משה וואלפסון שליט"א המשיל זאת לחולה אשר בתגבורת חליו איבד את תאבונו לאכול ונחלש מאוד. כאשר ביקר אצל הרופא הוא ציוה עליו לקחת רפואות שונות. ושאלהו האיש בתמיהה: וכי מה יועילו לי הרפואות בזמן שגופי נחלש וצריך אני לחם ובשר כדי לחזקו? השיב לו

סד תפילה דייליה

הרופא: הן אמת כי צריך אתה לבשר ולחם, אך לעת עתה שאבדת תאבונך אין ברירה אלא לקחת קודם הרפואות כדי להשיב לך התאבון, ואז כבר מעצמך תאכל לחם ובשר על מנת לחזק את גופך.

הנמשל: אכן נכון הדבר שלימוד התורה הוא עיקר מזון וחיות הנשמה, אבל כעת בעקבתא דמשיחא שנתקלקל תאבון האדם לתורה על כן צריכים להתעסק בעבודת התפילה שהיא רפואה להשיב לנפשו את החשק והרצון ללימוד התורה הקדושה.

נמצא אפוא שבימינו עלינו לעשות עסק גדול ועיקרי מהתפילות, וזה מה שיתן לנו להצליח במשך כל היום בכל מעשינו. וכמו שאמר הגאון רבי הירש ברוידא זצ"ל המדד לכל היום כולו הוא התפילה - כפי אופן תפילתנו כך ייראה אצלו כל היום!

"כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו" - גם במצות התפילה

ומאחר שנתבאר עד כמה חשובה היא התפילה ובפרט בימינו בדור עקבתא דמשיחא, נוכל להבין היטב מדוע כל כך קשה לו לאדם להתפלל כדבעי מתוך כוונה, שמחה והתלהבות.

הלוא איתא בגמרא במסכת סוכה (דף נב): "כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו", ומובא בשם הגר"א זצ"ל דכן הוא במצוות, כל מצוה שהיא גדולה במעלתה וחשובה יותר מחברותיה - גם היצר הרע שלא לעשותה כדבעי גדול יותר. וכעין דברי הרמב"ן זצ"ל: "כל הקדוש מחבירו - חרב מחבירו!" ולכן מצינו שלמרות שתפילה היא מדברים העומדים ברומו של עולם מכל מקום רבים הם המזלזלים בה. על כן אנו מצידנו צריכים אדרבה - להתחזק בה ולהעניק לה את ערכה וחשיבותה הראויים לה.

אדם נשפע בזכות התפילות לפי ערכן אצלו!

ובאמת יש לדעת כי מי שאינו מכבד ומחשיב את התפילה, גם לא יוכל לקבל שום שפע טוב ממנה, כי שפע הטובה והברכה הנאצל אל האדם באמצעות התפילות הוא רק כפי השיעור שהוא מכבד ומעריך אותן, אבל מי שח"ו מזלזל בתפילותיו, לא יוכל להפיק מהן שום תועלת!

חשיבות התפילה סה

וכעין המובא במסכת ברכות (דף סב:): "כל המבזה את הבגדים סוף אינו נהנה מהם". וביאר בזה הגאון רבי יצחק בלזר זצ"ל בכוכבי אור שכל הסגולות אשר הקב"ה הטמין בבריאה מועילות דוקא למי שמחשיב אותן, אבל מי שמבזה אותן לא יוכל לקבל שום הנאה מהם בבחינת מידה כנגד מידה.

כך גם מי שמזלזל בתפילה ולא מחשיב ומעריך אותה כראוי, לא יוכל לקבל שום שפע ותועלת מכח תפילותיו!

נורא!

הכל תלוי בתפילה!

עתה נעמוד על כח התפילה, ונוכיח שהכל נפעל ונסבב רק באמצעותה.

המשגיח הגאון רבי שלמה וולבה זצ"ל היה אומר (עלי שור ח"ב עמ' שמח): העולם דומה לשעון אדיר המכיל בקרבו גלגלים רבים המניעים זה את זה עד שגם המחוגים נעים בעזרת קפיץ הנע מכח תנועת הגלגלים.

התפילה היא הקפיץ המניע את העולם!

נראה לנו כאילו כל מקרי העולם מתרחשים על פי סיבה ומסובב לפי מראה עינינו - האדם עני מפני שאינו מוכשר לדבר מה, הוא חולה בגלל תורשה או וירוס, הוא אינו מצליח בלימודו משום שאינו בעל כשרון וכן על זה הדרך.

אמנם האמת היא שאנחנו צריכים לדעת ולחוש כי הכל תלוי אך ורק ברצון ה' יתברך ולא בסיבות גשמיות. וזו מטרת עבודת התפילה - להרגיש שאנו מתרוממים למבט של למעלה מן הטבע ושבתפילות ניתן לפעול כל דבר ודבר!

לדידי קיים אמצעי אחד בלבד נגד כל המצוקות - להתפלל!

נציג שתי דוגמאות על מנת להמחיש לנו את הגישה הנכונה בזה.

פרנס ציבורי הגיע פעם להתייעץ עם מרן החזון איש זצ"ל בענינים הנוגעים לכלל. אמר לו החזון איש זצ"ל: אף כי אשיב ממין השאלה, זאת

סו תפילה דיליה

מפני שדרכי לייעץ לכל איש על פי דרכו, מכל מקום לדידי קיים אמצעי אחד בלבד נגד כל המצוקות - להתפלל!

"כבר עשיתי מה שצריך לעשות, התפללתי עבורה"...

על רבינו החפץ חיים זצ"ל מסופר: בתו חלתה והבהילוה בעצם יום שבת קודש לבית החולים בוילנא רבתי. סיפר בעלה וחתנו - הגאון רבי מענדל זקס זצ"ל: הייתי כמובן מבולבל, חרד, נבוך ושבור לגמרי מהמצב שהתרגש עלינו בפתע פתאום. אולם חותני החפץ חיים זצ"ל התנהג באופן רגוע לחלוטין, כאילו לא קרה כלום, כביכול כאילו לא בתו היא זאת שהובהלה לבית החולים.

לא יכולתי להתאפק, נכנסתי אליו ואמרתי: "שווער, פייגא בבית חולים!!"

אני יודע, נענה לעומתי החפץ חיים זצ"ל בשקט ובשלווה, כבר עשיתי מה שצריך לעשות - התפללתי עבורה.

כמה נפלאה ועמוקה היא תשובתו זו של החפץ חיים זצ"ל - "כבר עשיתי מה שצריך לעשות, התפללתי עבורה!"

עלינו להחדיר בנפשנו ובתוכנו את הגישה הזו - הדבר היחיד שניתן לעשות בכל מצב שלא יהיה הוא רק דבר אחד - להתפלל!

מהות האדם נקבעת על פי תפילתו

וכשם שכל מקרי האדם באשר הם מסובבים מהתפילה, גם עצם מהותו ודרגתו תלויים באופן תפילותיו.

הגאון רבי שלמה מטיטשין זצ"ל רגיל היה לומר: אם תרצה לדעת מהי התנהגות איזה אדם במשך כל המעת לעת - אם זך איש פעלו או להיפך, תוכל להבחין זאת על ידי תפילתו. אם הוא מתפלל כראוי, זהו האות כי כל התנהגותו לטובה, מה שאין כן אם מזלזל בתפילתו בודאי מקיל ומזלזל הוא בכל עניני היהדות.

הוא אף הביא על כך רמז מהפסוק במשלי (כז, יט): "כמים הפנים לפנים

כן לב האדם לאדם" - כמו שהמים מראים לאדם את צורת פניו, כן "לב האדם" הרומז על תפילה. "עבודה שבלב זו תפילה" - מראה את צורתו הרוחנית של האדם!

בן תורה ניכר בתפילתו

ומובא גם בשם המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל: כשם שבעלמא אם חפצים לעמוד על מוצאו של אדם הנראה בחוצות, ניתן לבדוק זאת על פי צורת לבושו ואופן דיבורו, ועל ידי כך יכולים לדעת אם עלה מאמריקה, מאירופה או ממקום אחר - כך אם הנך רוצה לדעת מיהו בן תורה ומי אינו, על אף ששניהם שוים במראה החיצוני שלהם, לשניהם יש כובע, חליפה וגם זקן. וכיצד איפוא נוכל להבחין ביניהם?

יש סימן ברור להבחין בזה - תתבונן בו כיצד הוא מתפלל ותדע אל נכון מיהו בן תורה אמיתי...

התפילה היא המפתח לתהות על קנקנו של אדם!

ומצינו סמך לדבר, הרי שלמה המלך ע"ה אמר (משלי כז, כא): "מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו", ופירש רש"י זצ"ל לפי פשוטו: "מצרף - כלי עשוי לצרוף כסף, והכור עשוי לבחון זהב, ואיש נצרף ומתחשב לפי מהללו, כלומר על ידי שהבריות מהללות אותו במעשיו הטובים נבחן לרבים אם טוב הוא אם רע".

אך בספר חרדים (פרק סו אות ג) פירש: "ואיש לפי מהללו" - כלומר לפי כוונתו בתפילתו דהיינו מהללו - אם הוא חושב בה מחשבות חיצוניות אות הדבר שהוא כסף מלא סיגים ולא יטהר לבבו רחוק הוא, לכן ישתדל באומץ להתרחק מהקליפות ולהיטהר ולהדבק ביוצרו יתברך.

ומרן הרב חיד"א זצ"ל (דבש לפי מערכת ת' אות כ"ה) שהביאו הפטיר על כך משפט נוקב: "ועל זה ידו כל הדווים!"

"אדם גדול? האם רואים בתפילות שהוא אדם גדול?!"

ואכן זו היתה דרכם של גדולי ישראל זצ"ל לבחון מהי מהותו של אדם. מסופר שפעם הגיעו לאדמו"ר מסאטמאר זצ"ל ואמרו לו על רב אחד

סח תפילה דיליה

בארה"ב שהוא "אדם גדול". האדמו"ר זצ"ל שלא הכירו ולא ידע ממנו כלל, נענה ואמר בלשון תימה: אדם גדול? האם רואים בתפילות שהוא אדם גדול?!

הוא ציטט על כך את לשון המדרש (ב"ר כ טו): "ותאמר אל העבד מי האיש הלזה", אמר רב הונא: צפתה שידו שטוחה בתפילה, אמרה אדם גדול הוא".

הרי שתפילה היא המדד האמיתי על מהותו של אדם.

הוראתו של מרן החזון איש זצ"ל

החזון איש זצ"ל נשאל פעם מפי אדם שחיפש שידוך לבתו, כיצד יוכל לברר את מידת יראת השמים של בחור מסויים.

אמר לו החזון איש זצ"ל תלכו לראות כיצד הוא מתפלל!

בספר תולדות יעקב (עמ' קיז) מובא מעשה שאירע בפגישה האחרונה טרם החתונה של בני זוג שהיו מאורסים זה לזה. מכיון שכבר שקיעת החמה התקרבה, שאלה הכלה את החתן האם כבר התפללת מנחה? החתן השיב בחיוב. הכלה הכירה בו שהוא משקר והוא עדיין לא התפלל...

המדוברת התלבטה רבות האם לבטל את השידוך, הלוא זמן הנישואין כבר נקבע וההזמנות נשלחו והכל מוכן. אך מרן החזון איש זצ"ל שנשאל על כך הורה ללא היסוס שתבטל את השידוך וה' ישלח לה שידוך טוב יותר, וכן הוה...

למדנו אם כן כי גדולי ישראל זצ"ל הבחינו במהותו של אדם על פי תפילותיו. וכן נוכחנו לדעת כי התפילה חשובה ויקרה בעיני ה' יתברך, והכל נסבב ונפעל באמצעותה.

יתן הקב"ה שנוכל להתחזק בזה בעזרה"ת ונכיר בחשיבות התפילה וכך נוכל להפיק ממנה תועלת, והבא להיטהר מסייעין אותו מן השמים.

